

Lieta C-80/21**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2021. gada 8. februāris

Iesniedzējtiesa:*Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie (Polija)***Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2020. gada 27. oktobris

Prasītāji:

E.K.

S.K.

Atbildētājs:

D.B.P.

Pamatlietas priekšmets

Prasītāji lūdz to labā piedzīt no atbildētāja naudas summu ar nokavējuma procentiem, kas ir nepamatoti saņēmtas kredīta atmaksas ietvaros kā kredīta pamatsummas atmaksa, sakarā ar negodīgu līguma noteikumu iekļaušanu hipotekārā kredīta līgumā, kas izteikts Šveices frankos (CHF). Prasītāji, kas ir patērētāji, apstrīd ar tiem individuāli nesaskaņotus kredīta līguma noteikumus, kas attiecas uz kredīta un kredīta atmaksas daļu konvertēšanu saskaņā ar atbildētāja noteiktu ārvalsts valūtas maiņas kursu.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību, it īpaši Padomes Direktīvas 93/13/EEK 6. panta 1. punkta un 7. panta 1. punkta interpretācija; LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

1. Vai Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāda valsts tiesiskā regulējuma interpretācija tiesā, saskaņā ar kuru tiesa nekonstatē negodīgo raksturu līguma noteikumam kopumā, bet tikai – tā daļai, kas nosaka tā negodīgumu, un tā rezultātā šis noteikums daļēji rada sekas?

2. Vai Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāda valsts tiesiskā regulējuma interpretācija tiesā, saskaņā ar kuru pēc līguma noteikuma, bez kura līgums nevarētu būt spēkā, negodīguma konstatēšanas, interpretējot līgumslēdzēju gribas izpausmi, tiesa var grozīt pārējo līguma daļu tā, lai novērstu patērētājam izdevīga līguma spēkā neesamību?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Padomes Direktīva 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos: divdesmit pirmais un divdesmit ceturtais apsvērums, 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. un 2. punkts

Atbilstošās valsts tiesību normas

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny [1964. gada 23. aprīļa likums Civilkodekss] (*Dz.U.* Nr. 16, 93. pozīcija, ar grozījumiem), turpmāk tekstā – “*k.c.*”.

Patērētājs ir jebkura fiziska persona, kura noslēdz tiesisku darījumu ar komersantu nolūkā, kas nav saistīts ar tās komercdarbību vai – attiecīgi – profesionālo darbību (22.¹ pants).

§ 1. Tiesisks darījums, kurš ir pretējs likumiem vai kura mērķis ir apiet likumus, nav spēkā, ja vien atbilstoša tiesību norma neparedz citas sekas, it īpaši, ka tiesiskā darījuma spēkā neesošos noteikumus aizstāj atbilstošas likuma normas.

§ 2. Tiesisks darījums, kas pretējs sociālās līdzāspastāvēšanas normām, nav spēkā.

§ 3. Ja nav spēkā tikai tiesiska darījuma daļa, pārējā darījuma daļa ir spēkā, ciktāl no apstākļiem neizriet, ka bez spēkā neesošajiem noteikumiem darījums netiktu izpildīts (58. pants).

§ 1. Gribas izpausme ir jāinterpretē atbilstoši sociālās līdzāspastāvēšanas normu principiem un paražām, ņemot vērā apstākļus, kuros tā ir tikusi izteikta. § 2. Tā vietā, lai pamatotos uz līgumu noteikumu burtisko nozīmi, būtu jānoskaidro tajos izteiktais līgumslēdzēju pušu nodoms un līguma mērķis (65. pants).

§ 1. Patērētāju līguma noteikumi, kuri nav individuāli saskaņoti, patērētājam nav saistoši, ja tie nosaka tā tiesības un pienākumus pretēji labiem tikumiem, acīmredzami neievērojot tā intereses (negodīgi līguma noteikumi). Tas neattiecas uz noteikumiem, kuros ir noteikti pušu pamatpienākumi, tostarp cena vai atlīdzība, ja tie ir formulēti nepārprotami. § 2. Ja kāds līguma noteikums patērētājam nav saistošs saskaņā ar 1. punktu, pārējā daļā līgums turpina būt pusēm saistošs. § 3. Individuāli nav saskaņoti tie līguma noteikumi, kuru saturu patērētājs nevarēja faktiski ietekmēt. Runa ir īpaši par līguma noteikumiem, kas pārņemti no standarta līguma, ko līgumslēdzējs ir piedāvājis patērētājam. § 4. Pienākums pierādīt, ka noteikums tika apspriests individuāli, ir tai pusei, kura uz to atsaucas (385.¹ pants).

Līguma noteikumu saderība ar labiem tikumiem tiek novērtēta attiecībā uz situāciju līguma slēgšanas brīdī, ņemot vērā tā saturu, tā noslēgšanas apstākļus, kā arī citus līgumus, kas ir saistīti ar līgumu, kurā ir tie noteikumi, kas tiek novērtēti (385.² pants).

Tam, kurš bez tiesiska pamata uz citas personas rēķina ir guvis materiālu labumu, ir pienākums izdot labumu natūrā, bet, ja tas nav iespējams, atmaksāt tā vērtību (405. pants).

§ 1. Iepriekšējie panti ir piemērojami it īpaši uz nepamatoti izpildītai saistībai. § 2. Saistība ir nepamatoti izpildīta, ja tam, kas to izpildīja, vispār nebija pienākuma to izpildīt vai nebija tāda pienākuma attiecībā uz personu, kura saņēma izpildījumu, vai saistības izpildes pamats vairs nepastāv, nav sasniegts saistības mērķis netika sasniegts, vai tiesisks darījums, ar kuru uzliek pienākumu izpildīt saistību, bija spēkā neesoša un nekļuva spēkā esoša pēc saistības izpildes (panta 2. punkts).

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe [1997. gada 29. augusta likums Banku likums] (*Dz.U.* Nr. 140, 939. pozīcija, ar grozījumiem), turpmāk tekstā – “*pr.bank*”.

Ar kredīta līgumu banka apņemas nodot aizņēmēja rīcībā uz līgumā noteikto laiku naudas summu, kas paredzēta noteiktajam mērķim, un aizņēmējs apņemas to izmantot saskaņā ar līguma noteikumiem, noteiktos termiņos atmaksāt izmantotā kredīta summu, kurai pieskaitīti procenti, un samaksāt komisijas naudu par piešķirto kredītu (69. panta 1. punkts redakcijā, kas bija spēkā 2008. gada 8. jūlijā).

Kredīta līgums ir jānoslēdz rakstveidā, un tajā ir īpaši jānorāda: 1) līgumslēdzējas puses, 2) kredīta summa un valūta, 3) kredīta piešķiršanas mērķis, 4) kredīta atmaksas kārtība un termiņi, 5) kredīta procentu likme un tās grozīšanas kārtība, 6) kredīta atmaksas nodrošināšanas kārtība, 7) bankas tiesību apjoms saistībā ar kredīta izmantošanas un atmaksas kontroli, 8) termiņi un veids, kādos aizņēmēja rīcībā tiek nodoti naudas līdzekļi, 9) komisijas naudas summa, ja tā ir paredzēta līgumā, 10) līguma grozīšanas un izbeigšanas noteikumi (69. panta 2. punkts redakcijā, kas bija spēkā 2008. gada 8. jūlijā).

Faktu un tiesvedības kopsavilkums

2008. gada 8. jūlijā prasītāji ar atbildētāju noslēdza hipotekārā kredīta līgumu, kas izteikts Šveices frankos (CHF), uz 360 mēnešiem par summu 103 260 CHF, kura 2008. gada 8. oktobrī tika izmaksāta vienā maksājumā. Kredīta procentu likme bija mainīga, un kredīta atmaksa tika veikta vienādās daļās.

Saskaņā ar prasītāju apstiprinātiem “Kredītnoteikumiem” kredīta summa aizņēmējam bija jāizmaksā zlotos vai CHF, vai citā valūtā. Kredīta summas konversijai zlotos bankai bija jāpiemēro CHF maiņas kurss, kas publicēts “*Deutsche Bank PBC S.A.* izsniegto kredītu mājokļa iegādei un konsolidācijas kredītu valūtu maiņas kursu tabulā”, kas bija saistoša kredīta summas vai tā daļas izmaksas dienā. Kredīta atmaksai bija jānotiek, bankai iekasējot no aizņēmēja bankas konta summu zlotos, kas sastāvēja no kārtējās atmaksas daļas CHF valūtā, parāda summas un citiem bankas prasījumiem CHF valūtā un kas tika konvertēta, izmantojot CHF pārdošanas kursu atbilstoši “*Deutsche Bank PBC S.A.* [...] kursu tabulai”.

2018. gada 6. jūlija prasības pieteikumā prasītāji lūdza to labā no atbildētāja piedzīt 26 274,90 PLN kopā ar nokavējuma procentiem. Prasījuma pamatojumā norādīja it īpaši, ka sakarā ar negodīgu līguma noteikumu iekļaušanu kredīta līgumā laikā no 2008. gada 17. jūlija līdz 2012. gada 3. aprīlim atbildētājs nepamatoti saņēma no prasītājiem 24 705,30 PLN. Atbildētājs lūdza noraidīt prasību, apgalvojot, ka kredīta līgums ir spēkā un nesatur negodīgus līguma noteikumus.

Prasītāju un liecinieku uzklaušīšanā noskaidrojās, ka, noslēdzot kredīta līgumu, prasītāji nav veikuši uzņēmējdarbību un 2006. un 2008. gadā tie ar atbildētāju esot noslēguši četrus kredīta līgumus. Kredīta saņemšanas procedūras laikā prasītāji ar banku esot kontaktējušies attālināti un tikai vienu reizi esot bijuši bankas filiālē. Lielāko daļu ar kredītu saistīto dokumentu (tostarp pieteikumu kredīta saņemšanai un kredīta līgumu) esot parakstījuši prasītāju pilnvarnieki. Prasītāji ar banku neesot veduši sarunas par nekādiem kredīta līguma noteikumiem. Pirms līguma parakstīšanas prasītāji esot lūguši bankai uz e-pastu tiem atsūtīt līguma projektu, tomēr šie lūgumi esot palikuši bez atbildes. Tiesvedības laikā prasītāji tika informēti par sekām gadījumā, ja tiesa atzītu līgumu par spēkā neesošu. Prasītāji apliecināja, ka saprot kredīta līguma spēkā neesamības tiesiskās un finansiālās sekas, tās pieņem un piekrīt, lai tiesa atzītu līgumu par spēkā neesošu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma izklāsts

Atbilstoši Polijas judikatūrā dominējošam uzskatam atbildētāja piemērotie līguma noteikumi satur negodīgus noteikumus, taču tie skar tikai daļu no noteikumiem, kas attiecas uz konversiju, savukārt tas, ka tie neizraisa nekādas sekas, nepadara līguma izpildi neiespējamu.

Līdzšinējā pieeja valsts judikatūrā, šķiet, rada šaubas saistībā ar Direktīvas 93/13/EK 6. panta 1. punktu. Proti, kā izskaidroja Tiesa¹ “*Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkts [...] nepieļauj tādu dalībvalsts tiesību normu, saskaņā ar kuru valsts tiesai, kad tā konstatē negodīga noteikuma spēkā neesamību tirgotāja un patērētāja noslēgtā līgumā, ir atļauts šo līgumu koriģēt, grozot šī noteikuma saturu. [...] Tātad no 6. panta 1. punkta izriet, ka valsts tiesām ir vienīgi pienākums novērst negodīga līguma noteikuma piemērošanu, lai patērētājam tas nebūtu saistošs, bet tām nav tiesību koriģēt tā saturu. Līgumam principā ir jāturpina pastāvēt bez jebkādiem citiem grozījumiem, izņemot negodīgu noteikumu svīturošanu, ciktāl saskaņā ar valsts tiesību normām šāda līguma pastāvēšana ir juridiski iespējama. [...] ja valsts tiesai būtu atļauts koriģēt šādos līgumos ietvertu negodīgu noteikumu saturu, šādas tiesības varētu kaitēt Direktīvas 93/13 7. pantā paredzētā ilgtermiņa mērķa sasniegšanai. Šādas tiesības varētu mazināt preventīvo iedarbību, ko attiecībā uz tirgotājiem rada vienkārša un tieša šādu negodīgu noteikumu nepiemērošana patērētājam (šajā ziņā skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā Pohotovost’, 41. punkts un tajā minētā judikatūra), jo viņiem saglabātos vilinājums izmantot šādus noteikumus, apzinoties, ka, pat ja tie tiktu atzīti par spēkā neesošiem, līgumu vajadzības gadījumā tomēr varētu koriģēt valsts tiesa, tādējādi garantējot šo tirgotāju interešu ievērošanu.” Turklāt minētajā spriedumā (69. punkts) Tiesa tieši atsaucās uz ģenerālvokātes Vericas Trstenjakas [Verica Trstenjak] 2012. gada 14. februāra secinājumu 86.–88. punktu, kur šis jautājums tika izskaidrots vēl tiešāk un noteiktāk. Ģenerālvokāte pievērsa uzmanību tirgotāju riska, kas izriet no negodīgu noteikumu piemērošanas, samazināšanai, jo koriģēšana, pielāgojot noteikumus likuma normām, esot pieņemama tirgotājam. Līguma spēkā neesamības iemeslu novēršanas iespējai un tirgotāju riska pārskatāmībai varētu būt Savienības likumdevēja paredzētajai pretēja ietekme un tas varētu radīt iespēju tiesai grozīt līgumu *a posteriori*, kas ne tikai samazinātu atturošās ietekmes darbību, kas izriet no minētas direktīvas 6. panta, bet pat izraisītu pretējas sekas. Šis viedoklis ir atspoguļots arī daudzos citos Tiesas spriedumos².*

¹ Skat. spriedumu, 2012. gada 14. jūnijs, *Banco Español de Crédito*, C-618/10.

² Skat. Tiesas rīkojumus, 2010. gada 16. novembris, *Pohotovost'*, C-76/10, 41. punkts; 2015. gada 11. jūnijs C-602/13, *Banco Bilbao Vizcaya Argentaria*, 33.–37. punkts; 2016. gada 6. jūnijs, *Ibercāja Banco*, C-613/15, 36.–38. punkts, un spriedumus, 2014. gada 30. aprīlis, *Kásler*, C-26/13, 77. un 79. punkts; 2015. gada 21. janvāris, *Unicaja Banco* un *Caixabank*, C-482/13, C-484/13, C-485/13, C-487/13, 28., 31. un 32. punkts; 2013. gada 30. maijs, *Asbeek Brusse un de Man Garabito*, C-488/11, 57. punkts; 2016. gada 21. aprīlis, *Radlinger*, C-377/14, 97.–100. punkts; 2016. gada 21. decembris, *Naranjo* un *Martinez*, C-154/15 un C-307/15, 57. un 60. punkts; 2017. gada 26. janvāris, *Banco Primus*, C-421/14, 71. un 73. punkts; 2018. gada 31. maijs, *Sziber*, C-483/16, 32. punkts; 2018. gada 7. augusts, *Banco Santander* un *Cortes*, C-96/16 un C-94/17, 73. un 75. punkts; 2018. gada 13. septembris, *Profi Credit Polska*, C-176/17, 41. punkts; 2019. gada 14. marts, *Dunai*, C-118/17, 51. punkts; 2019. gada 26. marts, *Abanca Corporación Bancaria* un *Bankia*, C-70/17 un C-179/17, 53., 54., 63. punkts un 2019. gada 7. novembris, *NMBS*, C-349/18, C-350/18, C-351/18, 66.–69. punkts.

Tomēr Tiesa pieļāva vienu izņēmumu no principa, saskaņā ar kuru negodīgs līguma noteikums neizraisa nekādas sekas, norādot³, ka situācijā, kurā starp pārdevēju vai piegādātāju un patērētāju noslēgtais līgums pēc negodīga noteikuma atcelšanas vairs nevar turpināt pastāvēt, Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkts pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kas ļauj valsts tiesai novērst negodīgā noteikuma spēkā neesamību, aizstājot to ar dispozitīvu valsts tiesību normu. Šis uzskats vēlāk tika papildināts, atzīstot, ka valsts tiesa negodīgu noteikumu var aizstāt ar dispozitīvu valsts tiesību normu tikai gadījumos, kad šī negodīgā noteikuma atzīšana par spēkā neesošu liktu tiesai pilnībā atcelt līgumu, radot patērētājam tādas sekas, ar kurām viņš faktiski tiktu sodīts⁴. Turklāt 2012. gada 14. jūnija spriedumā Tiesa tieši norādīja, ka 6. panta 1. punkts nav saprotams tādējādi, ka tas valsts tiesai atļauj koriģēt šī noteikuma saturu, nevis vienkārši to nepiemērot attiecībā uz patērētāju, bet tas ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu dalībvalsts tiesību normu [...], saskaņā ar kuru valsts tiesai [...] ir atļauts šo līgumu koriģēt, grozot šī noteikuma saturu⁵. Savukārt, skaidrojot Direktīvas 93/13 6. un 7. panta nozīmi, Tiesa norādīja, ka *“tie nepieļauj, ka par negodīgu atzīts noteikums par hipotekārā aizdevuma līguma pirmstermiņa izpildi tiek daļēji saglabāts, atceļot elementus, kas to padara par negodīgu, ja šādas atcelšanas rezultātā ir jāpārskata minētā noteikuma saturs, ietekmējot tā būtību.”*⁶

Iesniedzējtiesai šaubas rada viedoklis, ka noteikumi par aizdevuma izmaksu un atmaksu tikai daļēji ir negodīgi, un to negodīgās daļas atcelšana ļauj netraucēti pārejā daļā izpildīt kredīta līgumu. Lielākās šaubas rada viedoklis, ka no noteikumiem, saskaņā ar kuriem aizdevuma izmaksa un atmaksa ar bankas piekrišanu var tika veikta CHF valūtā, ir jāizslēdz negodīgais noteikums par nepieciešamību saņemt bankas piekrišanu, kā rezultātā aizdevuma izmaksa un atmaksa var tikt veikta CHF valūtā bez nosacījumiem. Atbilstoši šim viedoklim noteikumi par aizdevuma izmaksu un atmaksu, kas līgumā izteikti šādi: *“Kredīta summa aizņēmējam tiek izmaksāta zlotos. [...] Ar bankas piekrišanu kredīts var tikt izmaksāts arī CHF vai citā valūtā.”* (2. punkta 2. daļa), *“Kredīta atmaksas nolūkā banka iekasēs no aizņēmēja bankas konta summu zlotos, ko veidos kārtējās atmaksas daļas CHF valūtā, parāda summa un citi bankas prasījumi CHF valūtā, kas konvertēta, izmantojot CHF pārdošanas kursu atbilstoši “Deutsche Bank PBC S.A. [...] kursu tabulai”, ko banka publicējusi divas darba dienas pirms katras kredīta daļas atmaksas dienas. Ar bankas piekrišanu aizņēmējs var atmaksāt*

³ Skat. spriedumu, 2014. gada 30. aprīlis, *Kásler*, C-26/13, 85. punkts.

⁴ Skat. Tiesas rīkojumu, 2015. gada 11. jūnijs, *Banco Bilbao Vizcaya Argentaria*, C-602/13, 38. punkts, un spriedumus, 2015. gada 21. janvāris, *Unicaja Banco* un *Caixabank*, C-482/13, C-484/13, C-485/13 un C-487/13, 33. punkts; 2018. gada 7. augusts, *Banco Santander* un *Cortés*, C-96/16 un C-94/17, 74. punkts; 2019. gada 14. marts, *Dunai*, C-118/17, 54. punkts un 2019. gada 26. marts, *Abanca Corporación Bancaria* un *Bankia*, C-70/17 un C-179/17, 37. un 59. punkts.

⁵ Skat. spriedumu, 2012. gada 14. jūnijs, *Banco Español de Crédito*, C-618/10, 71. un 73. punkts.

⁶ Skat. spriedumu, 2019. gada 26. marts, *Abanca Corporación Bancaria* un *Bankia*, C-70/17 un C-179/17, 64. punkts.

kredītu arī CHF vai citā valūtā.” (6. punkta 1. daļa), pēc negodīgo noteikumu izslēgšanas būtu šādi: “*Kredīts var tikt izmaksāts CHF valūtā*” (2. punkta 2. daļa). “*Aizņēmējs var atmaksāt kredītu CHF valūtā*” (6. punkta 1. daļa). Grūti izvairīties no iespaida, ka šāda darbība nav nekas cits kā tieši negodīga līguma noteikuma elements, kas to padara par negodīgu, atcelšana, ar ko būtībā tiek grozīts šī noteikuma saturs, kas ir pretrunā Direktīvas 93/13 6. un 7. pantam ⁷.

Turklāt tādas darbības sekas ir preventīvās iedarbības likvidēšana, jo tirgotājam, kurš līgumā paredz negodīgus noteikumus, tiek garantēts, ka tam sliktākajā gadījumā tiesa tos grozīs tā, lai nodrošinātu netraucētu līguma izpildi, bez nekādām negatīvām sekām tirgotājam. Patērētāja aizsardzība līdz ar to ir fiktīva, jo tipiskā situācijā patērētājs atbilstoši līguma tekstam drīzāk būs pārliecināts, ka tam ir pienākums atmaksāt kredītu tikai PLN, jo nav saņēmis apstiprinājumu atmaksai CHF, un tikai pēc tiesas nolēmuma tas uzzinās, ka bija tieši pretēji – tas savukārt rada iespēju, ka patērētājam var tikt pārmesta līguma nepareiza izpilde, un rada risku, ka banka tam uzteiks kredīta līgumu un visa aizdevuma summa būs nekavējoties jāatmaksā.

Šaubas rada arī otrs viedoklis, saskaņā ar kuru tas, ka konkrēti līguma noteikumi tiek atzīti par negodīgiem un līdz ar to patērētājam nesaistošiem, neliedz grozīt citus līguma noteikumus tādējādi, lai beigās līgumu varētu izpildīt. *Sąd Najwyższy* [Augstākā tiesa] kvalificējot konversijas noteikumus kā negodīgus līguma noteikumus negatīvi novērtēja to, ka aizdevuma summa tika izteikta CHF nevis PLN, un konstatēja, ka kredīta līgums ir jāatzīst par kredīta līgumu, kas izteikts PLN. Tomēr nav zināms, vai šī valūtas kredīta īpašā konversija uz PLN izriet no līguma pušu gribas izteikumu interpretācijas (*k.c.* 65. panta 2. punkts) vai no tā, ka noteikumi par kredīta summu ir atzīti par kārtējiem negodīgiem līguma noteikumiem (*k.c.* 385.¹ panta 1. punkts). Šķiet, ka *Sąd Najwyższy* mērķis nebija noteikt, ka kredīta līguma noteikums par aizdevuma summas apmēru ir negodīgs (*k.c.* 385.¹ panta 1. punkts), jo tādā gadījumā līguma grozīšana vai papildināšana, lai aizpildītu līgumā radušos “trūkumu”, būtu tieši pretrunā Direktīvas 93/13 6. panta 1. punktam. Tādēļ šķiet, ka *Sąd Najwyższy* ieskatā ir jāpieņem, ka kredīta summa ir noteikta PLN, nevis CHF, pamatojoties uz līgumslēdzēju gribas izteikumu interpretāciju (*k.c.* 65. panta 2. punkts). Tomēr te rodas jautājums, vai šāda *k.c.* 65. panta 2. punkta izpratne atbilst Direktīvas 93/13 6. un 7. pantam un vai šādas interpretācijas mērķis ir patērētāja interešu aizsardzība, vai arī varbūt tā ir vērsta uz tirgotāja, kas piemēro negodīgus līguma noteikumus, interešu aizsardzību. Proti, nevar izslēgt situāciju, kurā tiesa pēc konkrētu līguma noteikumu atzīšanas par negodīgiem konstatē, ka bez šiem noteikumiem līguma tālāka izpilde nav iespējama, tomēr, lai izvairītos no šī līguma spēkā neesamības, interpretē citus līguma noteikumus, ļaujot līgumu atstāt spēkā. Situācijā, kurā patērētājs pieņemtu līguma spēkā neesamību, aprakstītā tiesas rīcība, šķiet, ir pretrunā ar Direktīvas 93/13/EEK 6. un 7. pantu un no tiem izrietošo aizliegumu

⁷ Skat. spriedumu, 2019. gada 26. marts, *Abanca Corporación Bancaria un Bankia, C-70/17 un C-179/17*, 64. punkts.

tiesai grozīt līgumu, izņemot tādā apjomā, lai atzītu negodīgus līguma noteikumus par tādiem, kas neizraisa sekas, un efektīvas patērētāju tiesību aizsardzības principu, un pienākumu nodrošināt Direktīvas 93/13 piemērošanas preventīvo iedarbību attiecībā uz tirgotājiem.

Alternatīvi tiesa varētu konstatēt, ka noteikumi par aizdevuma izmaksu un atmaksu, kas ir ietverti līguma noteikumu 2. punkta 2. daļā un 6. punkta 1. daļā, kopumā ir negodīgi līguma noteikumi, kas nav saistoši līguma pusēm (*k.c.* 385.¹ panta 1. punkts), bez kuriem nav iespējama līguma spēkā esamība (Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkts) un turklāt šāds līgums bez nepieciešamiem noteikumiem par aizdevuma atmaksu un naudas līdzekļu atstāšanas aizņēmēja rīcībā veidu (*pr.bank.* 69. panta 2. punkts 4. un 8. apakšpunkts) neatbilstu likumam un tā rezultātā būtu spēkā neesošs (*k.c.* 58. panta 1. punkts), sakarā ar ko visi uz tā pamata veiktie maksājumi, proti, aizdevuma izmaksa un atmaksa būtu nepamatota (*k.c.* 410. panta 2. punkts) un būtu jāatmaksā (*k.c.* 405. pants, skatot to kopsakarā ar 410. panta 1. punktu). Šāds risinājums, šķiet, šajā lietā ir iespējams it īpaši tāpēc, ka prasītāji piekrita atzīt līgumu par spēkā neesošu. Tomēr, ņemot vērā, ka šāds risinājums neatbilst iepriekš izklāstītajiem valsts tiesību normu interpretācijas tiesā veidiem, radās nepieciešamība uzdot prejudiciālos jautājumus. Tādēļ iesniedzējtiesa uzskata, ka ir nepieciešams uzdot jautājumu par to, vai izklāstītie secinājumi ir pareizi.

Iesniedzējtiesa iesaka uz uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1. Padomes Direktīvas 93/13/EEK 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāda valsts tiesību normu interpretācija tiesā, saskaņā ar kuru tiesa nekonstatē negodīgo raksturu līguma noteikumam kopumā, bet gan – tika tā daļai, kas nosaka tā negodīgumu, un tā rezultātā šis noteikums daļēji rada sekas.

2. Padomes Direktīvas 93/13/EEK 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāda valsts tiesiskā regulējuma interpretācija tiesā, saskaņā ar kuru pēc līguma noteikuma, bez kura līgums nevarētu būt spēkā, negodīguma konstatēšanas, interpretējot līgumslēdzēju gribas izpausmi, tiesa var grozīt pārējo līguma daļu tā, lai novērstu patērētājam izdevīga līguma spēkā neesamību.